

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/61/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3824010654
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3824010654.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Tomáša Brinčíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. júla 2025 prejednal sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D. C., trvale bytom E. C. D. C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza sp. zn. 20Nt/17/2024 zo dňa 10.02.2025 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného A. B. zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. BN-6T/13/2023 zo dňa 12.07.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3To/72/2023 zo dňa 05.10.2023 bol odsúdený A. B. (ďalej aj „odsúdený“) uznaný vinným zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák., na skutkovom základe uvedenom v rozsudku Okresného súdu Prievidza. Za to bol odsúdený podľa § 199 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 47 ods. 2 Tr. zák. bez splnenia podmienky uvedenej v ustanovení § 47 ods. 1 písm. a), b) Tr. zák. a s použitím § 37 písm. m) a § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 8 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 20Nt/17/2024 zo dňa 10.02.2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietnutý návrh odsúdeného A. B. na povolenie obnovy konania vo vyššie uvedenej trestnej veci.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, zahlásiac ju do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení.

V písomných dôvodoch sťažnosti prostredníctvom obhajcu uviedol aj nasledovné (citácie):

Som toho názoru, že právne posúdenie veci súdu prvého stupňa nie je správne a je ústavne neudržateľné. Nové, aktuálne účinné znenie ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona je pre mňa podstatne priaznivejšie a na základe uplatnenia princípu retroaktivity v prospech páchatel'a a s poukazom na čl. 50 ods. 6 Ústavy SR má byť konanie obnovené. Súd prvého stupňa vychádza z právneho názoru, že inštitút obnovy konania slúži na nápravu skutkových omylov a skutočnosťou skôr neznámou nemôže byť právna skutočnosť – zmena zákona, ibaže ide o skutočnosť podľa § 394 ods. 4 písm. a) alebo b) Trestného poriadku. Ja však trvám na tom, že zákonodarcom prijatá podstatná zmena zákona v ustanovení § 47 ods. 2 Trestného zákona je takou skutočnosťou súdu skôr neznámou, ktorá odôvodňuje iné rozhodnutie o treste, nakoľko vychádzajúc z aktuálnej právnej úpravy je mne Okresným súdom Prievidza uložený trest v konaní pod sp. zn. BN-6T/13/2023 v zrejmom nepomere

k závažnosti činu. Napriek tomu, ako doposiaľ nazerala na podmienky povolenia obnovy konania odborná literatúra a súdna prax, po novele Trestného zákona je namieste, aby sa súd „vžil“ do situácie odsúdených, ktorých trestná vec bola právoplatne skončená ešte pred novelou Trestného zákona a príslušné právne normy vykladal v súlade s princípom elementárnej spravodlivosti, keďže trestnosť môjho konania pred účinnosťou novely a trestnosť môjho konania po jej účinnosti je diametrálne odlišná a ak by som bol dnes trestne stíhaný, bol by mi ukladaný trest omnoho priaznivejší.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností preto žiadam, aby Krajský súd v Trenčíne zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie Okresného súdu Prievidza zo dňa 10.02.2025, sp. zn. 20Nt/17/2024-63, vec vrátil súdu prvého stupňa a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade uvádza, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného A. B. rozhodoval na verejnom zasadnutí. Vykonal na ňom pre svoje rozhodnutie i potrebné dokazovanie a vykonané dôkazy správne vyhodnotil.

Krajský súd vo všeobecnosti dáva odsúdenému do pozornosti, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, účelom ktorého je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí vrátane osoby páchatela (výrokov o vine a treste), pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli rozhodujúcemu orgánu skôr známe, a teda v právoplatnom rozsudku sa ani nemohli brať do úvahy. Súčasne ale tieto nové skutočnosti musia byť tak závažné, že odôvodňujú zásah do stability a nezmeniteľnosti právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Tieto však v prejednávanom prípade zistené neboli.

Zo znenia ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. upravujúceho podmienky obnovy konania vyplývajú dve základné podmienky pre povolenie obnovy konania. Prvou podmienkou je zistenie nových skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych. Za nové skutočnosti alebo dôkazy však nemožno považovať skutočnosti či dôkazy, ktoré možno zistiť z obsahu spisov, a to aj v prípade, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal, alebo ich dokonca prehliadol, resp. sa zmýlil pri hodnotení vykonaných dôkazov, alebo ich nesprávne vyhodnotil. Nemožno totiž v konaní o povolenie obnovy konania preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní. Skutočnosťou skôr neznámou je aj strata účinnosti právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia podľa čl. 125 ods. 3 ústavy voči rozsudku vydanému na základe aplikácie takého právneho predpisu jeho časti alebo niektorého ustanovenia, ak tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný (§ 394 ods. 4 písm. b/ Tr. por.). Druhou podmienkou je pravdepodobnosť (nie absolútna istota), že tieto novo zistené skutočnosti či dôkazy sú spôsobilé zabezpečiť v obnovenom konaní priaznivejšie rozhodnutie pre odsúdeného. Obidve tieto podmienky musia byť splnené súčasne.

Dôvodom obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por. teda nemôže byť každá nová skutočnosť alebo nový dôkaz, o ktorých sa súd dozvie, ale len tie kvalifikované, teda také, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie o vine a treste, pričom takéto posúdenie je výlučne úlohou o takomto návrhu rozhodujúceho súdu. Samotné tvrdenie osoby, ktorá podala návrh na povolenie obnovy konania, nie je pre takéto zásadné rozhodnutie postačujúce a súd ani nie je povinný vydať rozhodnutie v súlade s jej právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Napokon je potrebné dodať, že v konaní o povolení obnovy konania konajúce súdy nemajú oprávnenie preskúmať zákonnosť procesného postupu v pôvodnom konaní, čo je naopak účelom tzv. dovolania ako ďalšieho mimoriadneho opravného prostriedku (práve dovolanie „slúži“ na nápravu procesných a hmotnoprávných nedostatkov a pochybení).

Z písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa sa vyššie uvedenými právnymi úvahami a zákonnými podmienkami pri rozhodovaní o podanom návrhu odsúdeného A. B. na povolenie obnovy konania dôsledne riadil.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa krajský súd považuje návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania za nedôvodný. Súd prvého stupňa sa vysporiadal s týmto návrhom odsúdeného zákonne súladným spôsobom a svoje rozhodnutie presvedčivo a aj vyčerpávajúco odôvodnil. Súd prvého stupňa sa zaoberal všetkými argumentmi odsúdeného, ktoré správne vyhodnotil tak, že v kontexte jeho úvah podrobne popísaných v napadnutom uznesení nemôžu obstať ani viesť k inému rozhodnutiu o jeho podanom návrhu na povolenie obnovy konania.

Krajský súd dodáva, že v dvojinštancnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby krajský súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. S podstatnými a pre vec rozhodujúcimi právnymi námietkami odsúdeného sa riadne vysporiadal už súd prvého stupňa a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku.

Krajský súd k sťažnostným námietkam odsúdeného uvádza, v zhode s názorom súdu prvého stupňa, že akákoľvek legislatívna zmena zákona, aj priaznivejšia pre odsúdeného, ktorá nastala až po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia v pôvodnom konaní, nie je dôvodom na povolenie obnovy konania. Podstatou obnovy konania je totiž naprávať možné skutkové omyly, pričom pri zmene zákona „sa nemení skutok, ale mení sa právo“. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje aj na Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. Tpj 44/2023, z ktorého vyplýva, že podmienky obnovy konania sa netýkajú zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu, pričom splnením podmienky na obnovu konania „ex lege“ je tá právna skutočnosť, ak ústavný súd vyslovil nesúlad zákona s Ústavou Slovenskej republiky (§ 41b ods. 1 Zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky), čo však v danom prípade zistené nebolo.

Teda za skutočnosť súdu skôr neznámu v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. nemožno považovať novelu Trestného zákona účinnú od 15.03.2024 (na základe Zák. č. 40/2024 Z.z.), keď táto (zmena hmotnoprávneho predpisu) v čase vyhlásenia meritórneho rozhodnutia v pôvodnom konaní objektívne neexistovala, a teda nemohla byť zohľadňovaná (aplikovaná) v procese rozhodovania.

Napokon krajský súd dodáva, že úmyslom zákonodarcu v súvislosti s touto novelou Trestného zákona nebolo „prehodnocovanie“ každého právoplatne uloženého trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený podľa platných a účinných predpisov do času jej účinnosti, čo vyplýva aj z prechodného ustanovenia § 438k ods. 7 Tr. zák., ktorý upravuje právnu situáciu v prípade, že došlo k právoplatnému uloženiu trestu pred účinnosťou novely Trestného zákona za čin, ktorý už nie je definovaný ako trestný čin.

Pokiaľ ide o aplikáciu neskoršieho – pre páchatela priaznivejšieho Trestného zákona, táto teda prichádza do úvahy len do okamihu vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa, resp. odvolacieho súdu v merite veci (do právoplatného rozhodnutia o obžalobe). Preto v konaní o povolenie obnovy konania nemožno bez relevantných nových dôkazov či nových skutočností súdu skôr neznámych (ktoré odsúdený v konaní nepredložil a ani na žiadne nepoukázal) nanovo posudzovať trestnosť činu či primeranosť trestu, ktorý bol uložený v pôvodnom konaní.

Odsúdený teda vo svojom návrhu neuviedol také skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samé o sebe alebo v spojení so skutočnosťami už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o jeho vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchatela alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, čím neboli splnené podmienky predpokladané v ustanovení § 394 ods. 1 Tr. por. na povolenie obnovy konania.

Z vyššie uvedených dôvodov preto krajský súd sťažnosť odsúdeného podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol ako nedôvodnú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.